

LA LLEGENDA DE SANT SEGIMON

MIQUEL YLLA-CATALÀ I GENÍS

Les llegendes han donat un contingut elevat i misteriós a la muntanya del Montseny, des del mateix moment en què la vida de l'home va aparèixer a la seva falda i les mirades dels mortals i després les seves petjades s'encaminaren cap als cims desconeguts. Aquesta publicació, *Monografies del Montseny*, ha fet ampli ressò d'aquest contingut, llegendari, referent a la geologia de la muntanya, a la seva vegetació, a la seva fauna, a les seves construccions i, més sovint, a les creences de la gent d'aquestes terres i als seus costums. Totes aquestes llegendes es conformaren al pas dels temps i es mantingueren gràcies a la tramesa oral de generació en generació. Sortosament, al segle XIX va haver-hi un ampli moviment de recuperació de tota la riquesa que ens llegava el passat, i autors com Pau Piferrer (1818-1848), en el seu llibre de *Recuerdos y bellezas de Cataluña*, ja ens deia que el record i la tradició sobre l'estada a les nostres terres del rei de Borgonya Segimon, era de les més populars a Catalunya. Posteriorment, altres autors, dins el mateix segle, varen també contribuir en aquesta recopilació com Milà i Fontanals, amb el seu *Romancerillo*, i Marià Aguiló, amb el seu *Romancer*. Aquestes tradicions, moltes vegades es recollien en forma de poesia popular, ja que la rima sempre ha estat bona companya a l'hora d'ajudar a fixar a la memòria els textos que es transmeten per via oral. No ha d'estranyar-nos que els poetes de la generació dels Jocs Florals, restituïts l'any 1859, busquessin en el pòsit de les tradicions temes que s'enmotllesin als ideals d'amor, fe i pàtria que condicionaven la poesia floralasca i els seus premis més destacats.

Un exemple d'interès dels que acabem d'exposar, sobretot per la seva relació amb la muntanya del Montseny, és la composició del poeta mallorquí Tomàs Forteza i Cortès (1838-1898) "La llegenda de Sant Segimon", premiada amb la viola d'or i d'argent en els Jocs Florals de Barcelona de l'any 1871, que fou publicada en l'anuari dels Jocs d'aquell any i reproduïda en el periòdic "La Veu del Montserrat" l'any 1879, coincidint

amb unes festes que en honor de Sant Miquel dels Sants se celebraren a l'ermita dedicada al sant-rei ermità del Montseny.

En presentar aquest poema a la publicació vigatana, el seu director, Jaume Collell, fa un error quan el situa com a premi dels Jocs de l'any 1875. Després manifesta que plaurà molt als seus lectors conèixer aquesta composició, i afegeix que "l'edificant i poètica tradició del rei ermità del Montseny és sens dubte una de les més populars de Catalunya, i un dels llibrets que més se llegien en les vetllades d'hivern, en les pagesies de muntanya, era la vida del màrtir borgonyó que vingué a santificar-se en les aspereses de la Tebaida catalana."

El seu autor, Tomàs Forteza, era poeta i filòleg, havia nascut a Ciutat de Mallorca i pertanyia a aquella generació d'escriptors que defensaven l'ús literari del català i també la identitat entre la llengua de les Illes, la de Catalunya i la del País Valencià. Des de l'any 1869 obtingué premis als Jocs Florals de Barcelona, i l'any 1873 fou proclamat Mestre en Gai Saber, condició que es donava quan un poeta havia aconseguit tres premis ordinaris. Aquesta poesia, que hem recollit i tornem a publicar per donar-la a conèixer als Amics del Montseny, era per a ell el primer premi ordinari i, per tant, el primer graó per aconseguir el mestratge que assoliria dos anys més tard. En el Consistori de l'any 1873 va obtenir els premis de la Flor Natural amb la poesia "Les noces de l'infant" i l'Englantina d'or amb el poema "Lo Rei i l'Arquebisbe". Cal consignar que aquell mateix any, 1873, l'altre premi ordinari, la Viola d'or i d'argent, fou per a Jacint Verdaguer, amb "El plor de la tórtora", una de les poesies místiques més belles del poeta nacional de Catalunya. La contribució de Tomàs Forteza a la poesia catalana no va acabar-se amb aquestes poesies que li donaren el preat títol, atès que encara veuria incrementat el seu cabal de distincions quan, l'any 1881, aconseguí el primer premi en el Certamen del Mil·lenari de Montserrat, amb una oda "A la verge de Montserrat". Aquest poeta de renom era cosí i molt bon amic de Marià Aguilló i Fuster, a qui ajudà en l'aplec de material folklòric, poesies tradicionals i cançons populars. Amb tota seguretat, el tema de la Llegendenda de Sant Segimon la rescatà d'aquest fons. A més de tractar-se d'una tradició molt arrelada al nostre país, el tema lligava de ple amb els ideals del moment i s'ajustava a la divisa "Fides" que corresponia a un dels premis ordinaris dels Jocs.

Cal, doncs, tornar als Jocs Florals de Barcelona de l'any 1871, any XIII de la seva restauració, i recollir-ne alguns dels trets més significatius. La festa se celebrà a la gran sala de contractes de la llotja i, com diu

Dues vistes de Sant Segimon del Montseny a inicis del segle actual.

l'acta que signen el secretari i el president, "a una de la tarda de la VII diada del mes de maig". Actuaren de mantenidors: Estanislau Reynals i Rabasa, president; Miquel Victorià Amar i Omar; Josep d'Agullol i Serra; Rafael Ferrer i Bigné; Xavier Llorens i Barba; Josep de Palau i d'Huguet i Joan Montserrat i Archs, secretari. Fou elegida reina de la festa Na Antònia Sacanella de Blanc. La Flor Natural fou per a un poeta ja consagrat, Francesc Pelai i Briz, per "La cançó del Mestre Jan". L'Englantina d'or fou adjudicada a en Jaume Collell i Bancells de Vic per la seva poesia "El Sometent", que ell mateix va llegir. Aquest premi li representava el nomenament de Mestre en Gai Saber, dignitat que fins en aquell moment sols havien aconseguit set poetes. Per últim, Tomàs Forteza, de Palma de Mallorca, rebé la Viola d'or i d'argent, merescuda per "La Llegendenda de Sant Segimon", que va llegir el mantenidor Sr. Josep de Palau. En la Memòria del senyor Secretari del Consistori, en comentar el Premi de la Viola d'or i d'argent ens diu:

"Molt i bo podem dir que hi havia entre les seixanta-quatre poesies d'aquesta secció i el Consistori fa constar-ho amb molt més gust, precisament perquè no's crega a nostra terra amb falla de poetes, que vullen inspirar-se en la Fe de nostres pares, que sempre lo poble català ha volgut mantenir ferma i ben sencera.

D'entre totes n'ha sobreixit La llegenda de Sant Segimon – ... La tradición sobre este monarca es de las más populares que hay en Cataluña ... Creemos que corregir una tradición es adulterarla." (Piferrer – Recuerdos y Bellezas – Cataluña, t. 2º)– Es tan ben metrificada, tan bo lo seu llenguatge, sostinguda tot i ser tan llarga, i tan bé ha sabut l'autor menar lo tema que en ella hi desenrotlla, que lo Consistori no ha dubtat en assignar-li la Viola d'or i d'argent per més que algunes llicències hi trobés de massa".

Tornar a publicar aquesta poesia, tan amarada de caliu montsenyenc, és una bona ocasió per recordar la llegenda, per retornar, ni que sols sigui amb el record, a la singular bellesa de l'indret de la muntanya que acull la memòria de Sant Segimon, i lamentar, un cop més, l'estat deplorable en què avui es troben l'ermita i l'hostatgeria. Tant de bo que el fet de parlar de Sant Segimon del Montseny pugui ajudar a aconseguir a veure'l, un dia no llunyà, amb l'esplendor que tenia quan va inspirar aquesta poesia.

IX

Premi de la Viola d'or y argent.

LA LLEGENDA DE SANT SEGIMON

LA LLEGENDA DE SANT SEGIMON

*... la tradición sobre este monarca es de las más populares
que hay en Cataluña...*

*Creemos que corregir una tradición es adulterarla.
(PIFERRER— Recuerdos y bellezas— Cataluña, tomo II.)*

I.

*Dins lo castell de Borgonya
sonan pifres y atabals,
lo brandar de fortes llances,
l'eguinar de ardots cavalls.
Guerra cridan coratjosos
los senyors d'aquells voltants,
qu'enfollit per la cobdicia
crida guerra en Gondebant.
Mala sort hajau lo Rey!
mala sort vostres companys!
contra vos al Senyor prega
la sanch de vostres germans,
no vulla Deu que us ofegue
la que voleu derramar;
mala sort hajau lo Rey!
mala sort vostres companys!
Trist consira en Segimon
dins la cambra del palau,
trist consira y no ha esment
de qu'entra en sa cambra un jay.
Un vell d'ullada amorosa
no esmortida per los anys;
front altiu y barba blanca,
y cabells com neu de blanchs;
va vestit de burell negre
y son peu porta descalç;
monge n'es de l'erm vengut
qui sols sab ab Deu parlar.
Se n'adona á la fi'l príncep*

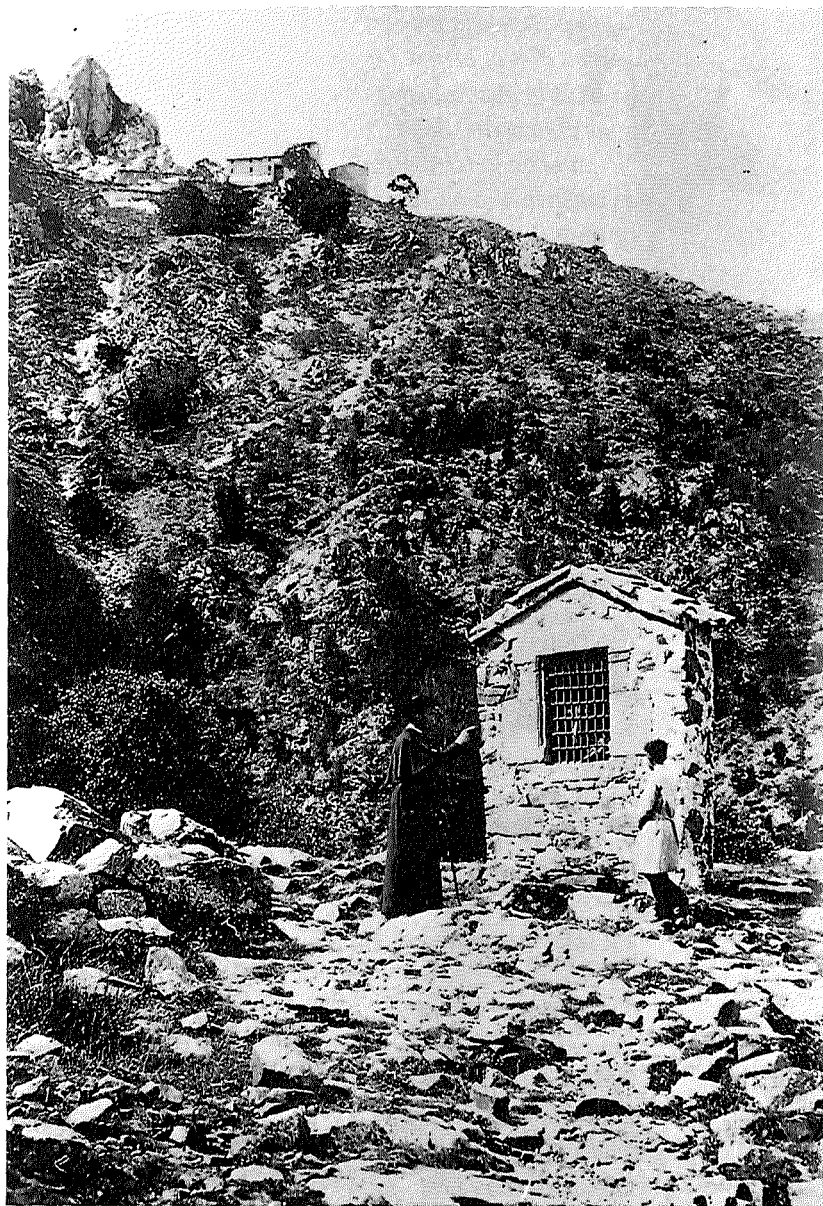
y axís parla al hermitá:
 – “Ben vengut, lo meu bon pare,
 si l’erm vos he fet dexar,
 no ‘us dolga, no, que afretura
 de consol mon cor nafrat.
 Lo Rey parteix á la guerra:
 si’l deixa sol en lo combat,
 quant l’envesta ‘l colp de maça
 qui sa vida ha de salvar?
 Prous vassalls té qui l’ defenan,
 prous barons qui l’aydarán;
 prous vassalls qui de vergonya
 no podré may mes mirar!
 prous barons qui’m ferán befa
 escarnintme per covart!
 Lo Rey parteix á la guerra:
 si hi gosa son fill anar...
 No, no! may! Es guerra inica
 y contra dels meus se fa...
 De mos oncles... No! Vullaume
 pare meu, aconsellar.”–
 Lo vellet li responía,
 vers lo cel la testa alçant:
 – “L’home té Rey en la terra
 á qui deu servir feeltat,
 mas si’s torç un jorn lo sceptre
 y al home empeny cap al mal,
 sols en lo cel té llavors
 lo seu Rey lo crestí.”–
 – “Guardau que’l Rey es mon pare!”–
 – “Axís diu el llibre sant:
 “No será lo meu servent,
 “no será mon fill aymat,
 “qui no deix’ fins á son pare
 “per mos manaments servir.”
 Fill del Rey! no teniu pare,
 vostron pare es allà dalt!”–
 Y plorava en Segimon,
 y seguia l’hermitá:

– “La soledat del desert
 bálsam n’ es pel pit nafrat,
 fill meu dolç, fugíu al erm,
 allà haurèu la santa pau.”–
 – “¿Y he de voler que regescan
 mon reyalme homens estranys?
 y jo mateix á mon pare
 lo cor he de trocejar?”–
 – “Fill del Rey! lo vostre trono
 damunt morts está assentat,
 vostron ceptre sanch degota,
 la corona raja sanch:
 dexaula, fill meu, dexaula,
 que lo front vos cremará!
 no us requi deixar al pare,
 vostron pare es allà dalt!”–
 En lo castell de Borgonya
 sonan pifres y atabals,
 l’ira y l’angoxa pledejan
 dins lo cor del Rey malvat;
 servents cercan per les cambres,
 escuders cercan pels camps,
 tot sol regeix la maynada
 fer y trist en Gondebant.

II.

Celada s’era la lluna,
 y era prop la mija nit;
 del portelló del castell
 un jove amagantse n’ix.
 Per tota arma un bordó porta,
 l’esclavina es son vestit,
 dirigintse envers mitx dia
 rega ab plor lo seu camí.
 Tremolós son pas detura,
 y se gira tot seguit;
 quant del palau de sos avis
 fins á ell arriban los crits.
 Par que vulla torná arrera,
 mas de sobte estremordit:

– “No, no! diu, y fa mes vía,
 com si'l llamp lo perseguís.
 “L'ombra hi ha d'en Gondemar!
 l'ombra hi ha d'en Xilperich!
 en lo regne de mos pares
 no veurán mes á son fill!”–
 Corren dies, corren mesos
 y camina 'l peregrí,
 passa serres y garrigues,
 passa boschs, barrachs y rius:
 Enllá d'exa la Borgonya,
 de la França ja es sortit,
 y encara 'l romeu camina
 empès per l'horror al crim.
 L'ull plorós, mas fermes lo peu,
 atravessa 'ls nevats cims;
 ni l'udol del llop l'atura,
 ni lo gel, ni'ls trebolins.
 S'agenolla en cada hermita,
 plora en tots los monestirs;
 la dolor del cos aufega,
 ab la pau del esperit.
 Turons soberchs del Montseny
 lo veieren ajopit,
 pregá á Deu, y pendre força
 y son romiatge seguir,
 Y baxarsen per ses comes,
 y pujarsen per sos pichs,
 y de Matagalls entrarsen
 per lo penyalar aspríu.
 Allá dalt, los ulls girava
 lo romeu vers son pays,
 y ab lo cor ple de tristesa
 clamava 'l romeu axi:
 “Turons de neu blanquinosos
 que ma terra m'abscondiu,
 los recorts anguniosos
 que m'encalcen deteniu.
 “Penya esquerra que servexes

L'Oratori, al peu de la Costa de Sant Segimon

d'alberch á lo desterrat,
 pel consol que m'ofereixes
 lo palau deix de bon grat.
 "De tes roques la pregari'
 s'en va dret al Deu d'amor;
 tu serás lo meu calvari,
 y ma creu será 'l dolor.
 "Jo jauré en la terra dura,
 de tes herbes jo viuré,
 tu serás ma sepultura,
 quant al cel me'n pujaré.
 "Aquelles ombres sanchnentes
 no podrán aqui arribá;
 y mes llágrimes couentes
 gran conhort endolcirá.
 "Y ploraré nit y dia,
 ploraré pel pare meu;
 per mon plor y m'agonía
 son perdó li darà Deu.
 "No acabaré ma pregari'
 per esser son redemptor;
 roca esquerpar, lo calvari
 serás tu del meu dolor!"—
 Deya 'l romeu, y sentia
 dolç plaher, no may sentit,
 mentres, com l'encens, pujava
 sa pregaria al Infinit.

III.

Vencedor fou 'n Gondebant,
 fou sotsmesa la Borgonya,
 los vassalls del germá seu
 á sos peus tots s'agenollan.
 Vencedor fo 'n Gondebant;
 mas íque té que tot tremola,
 y sos ulls li sanguinejan,
 y ab sos punys lo cap s'afonya?
 Dura deu esser l'espina
 que dintre son cor hi cova,
 quant plora mes que'ls vençuts

lo vencedor de Borgonya.
 La fel que son cor omplena
 deu esser ben verinosa,
 quant respon al guerrer cántich
 ab lo blasme qu' esborrona.
 – "Mal haja, diu, lo meu ceptre!
 y mal haja ma corona!
 mal haja lo meu reyalme!...
 prech á Deu que tot se fonga!
 "¿Que'm val, que'm val la potença
 de m'espasa vencedora,
 que'm valen los meus vassalls,
 y'ls tresors de França tota,
 "Si sota'l pes de m'angúnia
 lo meu cap batut s'acota,
 y som Rey, y trist, gemech
 en servitut congoxosa?"–
 La dolor abat al Rey,
 y calla, y al cap d'estona
 torna á dir, y son desvari
 es mes trist, sa veu mes fosca.
 – "Fill meu dolç! Consol de l'ànima!
 fill volgut que'l cor anyora!
 perquè á ton pare avorrexes?
 perquè á ton pare abandonas?
 "Servents meus tots los vilatges
 y 'ls deserts, tots, escorcollan:
 mas no venen... Cap de Deu!
 be fan si sens tu no tornan!
 "Tenen por de la meua ira...
 no es l'ira qui m'acongoxa,
 es lo dol, es l'anyorança,
 que tost me durá á la tomba,
 "Y'm moriré!... els enemichs
 se'n vendrán á la Borgonya!...
 calcigantme 'l cos... Fill meu!
 y 'm guardavas exa afronta?
 "Per tu 'ls torrents enrogia,
 per tu matava als teus oncles,

per tu en les nits me rodejan
 imatges aterradors!
 "Fill ingrati! ¿y vols pagarme
 tant d'amor ab la deshonra?...
 ó tal volta ab los inichs?...
 no! no es ver!..., mon seny se torba!...
 "Mas no vens!... Potsé'l punyal?...
 Ah Clotilde vil! traydora!
 Servents! botxins!... mon coltell!...
 de sa raça no 'n qued'l' ombra!"—
 — "Calla Rey! l'ira t'encega!...
 no es Clotilde venjadora
 que te roba 'n Segimon,
 es ta vida criminosa.
 "Pobre princep! viu en l'erm
 ta injusticia l'esborrona,
 alli pregant per son pare,
 plor seguit de sos ulls brolla.
 "No mes crims! No mes deliri!
 l'amarga fel qu'ara esgotas,
 sols ton cor pot endolcirla
 ab ses llágrimes dolroses."—
 Aixis entrant lo reptava
 lo vell d'ullada amorosa,
 y de blanca cabellera,
 y de vesta llarga y fosca.
 Y sonava un crit horrible,
 dementres qu' una veu dolça
 del Matagalls elevantse
 pujava al cel ses aromes.
 La veu de Deu y les llágrimes
 reblanexen cors de roca;
 los ángels del cel gosaren
 veént l'inich oir al monge.
 A l'endemá dematí
 sens despullarse la cota,
 sense los seus escometre,
 futx el Rey de lo seu poble.
 Al fi de llarga jornada

sos ulls fatigats se clouen,
mas desvetlen l'esperit
dolços somnis quí'l confortan.
Li apar qu'una blanca aucella
de son fill li conta noves;
y quant del pler la dolçura
ses parpelles fa desclosure,
La coloma d'ales blanques
voleteja y l'enrevolta,
y enlayrantse adés lleugera
vers mitjorn ayrosa vola.
Segueixla 'l Rey, y de gotx
ses entranyes s'escomohuen;
per lo fexuch romiatge
l'esperança te prou força.
Avant sempre nit y dia,
ni se cansa, ni reposa;
vuy de lluny un mont esguarda,
demá l'altre mont revolta.
Avant sempre nit y dia,
ni se cansa, ni reposa;
y quant lo Montseny ovira
veu l'aucell que dalt se posa.
En torn del cim voleteja,
despareix entre la boyra,
y sols á 'n el Rey li queda
l'esperança qu'el conforta.
IV.

Remorosa, entre penyals,
naix la font qu'après crexentne
y baxant energullida
pren lo nom del riu Tordera.
No lluny de la penya altiva
d'hont brolla la fontanella,
entre alzines, faigs y roures
monestir devot s'axeca.
Fou sagrat per nostres avis
á Sant Marçal aquell temple,
y monges sants en ell viuen

seguint de Benet la regla.
 L'hora n'es que les celísties
 de l'aubada riolera
 lluytan, sens poderles batre,
 de la nit ab les tenebres.
 Ja's desperta qualqu' auCELL
 lo fullatge remoguentne,
 y ja branda en l'alta torre
 la campana matinera.
 Sens camí vá'n Gondebant
 perdut en l'espessa arbreda,
 y envers de l'esgleya corre
 quant lo so sent de l'esquella.
 Ab lo cor que d'esper gosa,
 esclatantli 'l cor de pena,
 mas ab planta tremolosa,
 s'en entra 'l Rey en lo temple.
 Vora d'ell passan los monges,
 pas tranquil cara modesta,
 y lo cadirat omplintne
 s'asseuen tots de renglera.
 Llavors sent en Gondebant
 remor de callada petja,
 se gira, y veu com arriban
 los hermitants de la selva.
 Tots portan lo peu descalç,
 tots portan negre la vesta,
 y dels habits la capulla
 la cara quasi los cela.
 Roman lo Rey astorat,
 d'esguardarlos no s'en dexe,
 qu' en la testa de quiscun
 creu veure del fill la testa.
 Mor tota remor estranya,
 callament paurós hi regna,
 tot genoll en terra's fica,
 tot esguart al cel s'eleva.
 Ab tò pausat y veu baxa,
 hermitants y monges resan;

la pregària misteriosa
 l'esperit del Rey penetra.
 Poch á poch la claraboya
 la llum de l'aurora enjolla,
 se muda lo res dels monges
 en cant august y solemne.
 Y al hymne sant acompanya
 dels aucells la cantarella.
 terra y cel á Deu entonan
 una càntiga encisera.
 Defalleix lo Rey y clama
 ab ses mans lo pit batentse:
 – "Deu meu! Deu dels crestians!
 de cor mon llabi us confessa!
 "Mercé, Senyor! Faré troços
 de m'espasa y de mon ceptre:
 romandré en exa montanya
 entre'ls sants anacoretas;
 "Tant ploraré que'l meu plor
 rentará mes mans sanchnentes,
 per la sanch de mos germans
 vos daré tota la meua.
 "Per mon pecat dur cilici
 nafrará tots los meus membres,
 mas... ¡vulláu, Deu dels crestians,
 que puga mon fill estrenyer!
 "Un moment no mes! y... cayga
 la vostra ma que'm flagella!
 ¡Perdó, perdó pel qui'l cor
 y la vida vos entrega!"–
 Diu lo Rey, y esmortahintse
 cau de sobte estès en terra,
 y cruix la ferrada cota,
 y roda la cervellera.
 Tots los ulls de colp se giran,
 s'interromp lo cant solemne;
 sols un hermita te encara
 en lo cel la vista atenta;
 Sols una veu ab mes força

*prossegueix en sa preguera;
n'es la veu d'en Segimon
qui pel Rey, son pare, resa.
V.*

*Dalt del cim de Matagalls
á ranet de la fontana,
aquell mateix dematí
un cavaller suspirava.
Cansat de pena lo cor,
cansat lo cos del romiatge,
s'ajeya allí lo guerrer
y en la roca 'l cap posava.
Tost acluca los seus ulls
á la suau remor de l'aygua,
mas de son cor les angoxes
ab sos ronchs alens mostrava.
Va pujant un hermitá
ab lo cânter en l'espata,
y al ovirá' al cavaller
li comença 'l cor á batre.
Esguárdali la faç trista,
y 'l mantí d' or de sa espesa;
y mes fort son cor batega,
y sa vista mes s'esglaya.
Se desperta 'l cavaller
y lo monge axís li parla:
– "¿Sofríu també, mon amich?
vostra son no es sossegada.
"Tots sofrím aqui en la terra;
¿teníu fret? prenèu ma capa.
¿Es la fam qui us atormenta?
veus aqui mon pa, menjáu-ne.
"¿Desitjáu la pau del cor?
en ma corva vos aguarda.
Tots los homens som germans,
de tots noltres Deu es pare"– .
Lo pa negre de l'almoyna
menja 'l cavaller ab ansia,
y en lo jovencell fixant*

fort ardent la mirada:
 – “¿Qui ets tu, li diu, bon jove,
 qui ets tu qu'axí me tractes?”–
 – “Som germá teu.”
 – “Ay de mi!
 l'anyorament qui m'aglaça
 “Ab eix títol no's conhorta.
 Cerch un fill.”
 – “Son nom digaume”–
 – “Lo fill del Rey de Borgonya!”
 – “Pare meu”–
 – “Fill meu de l'ánima!”–
 Pare y fill tots d'abraçavan,
 après á Deu feyan gracies,
 y dava alberch á dos hostes
 la cova de la montanya.

VI.

Alegres corren les hores
 per abdosos hermitants,
 y sols torba un pensament
 l'esperit d'en Gondebant.
 Li reca qu' en la Borgonya
 no regne lo seu fill car,
 li reca que no romanga
 ab ell en la soledat;
 Mas membrantse de ses culpes
 y son desitx aufegant,
 axís diu á lo seu fill,
 fentli los seus ulls canal:
 – “Segimon tes mans son pures,
 ton cor no coneix lo mal,
 vesten á Borgonya, y brille
 la corona en lo teu cap.”–
 – “No jamay! la que desitjo
 en lo cel mes brillará.”–
 – “Ves al regne de tos avis
 seute en lo trono real”...
 – “No jamay! Quant en mal hora
 s'hi assegué l'inquitat,

restá trencada la linya
 dels Reys de nostron casal"—
 — "Segimon, sofreix lo poble"—
 — "Del sufriment Deu lo salv'!"—
 — "Sofreix pel crim de ton pare."—
 — "Veént al fill més sofrirá!"—
 — "Segimon!
 — "Senyor!
 — "Fill meu!
 Botxí de mon poble he estat,
 sias per ell tan bon pare
 com ho fuy cruel tyrá.
 "Fes que Deu m'obre lo cel
 per lo bé que tu farás;
 fes batejar la Borgonya,
 de tos súbdits fesne sants.
 Enjega dels boschs als Drúides,
 enderroca llurs altars,
 fes tallar en creu llurs pedres
 ó esgleyes fesn' axecar;
 "¿O vols qu' encara seguesca
 lo sacerdot remullant
 ab sanch ignocenta y pura
 l'alzina del bosch sagrat?"—
 L'hermitá les mans encrehua
 y clama singlotejant:
 — "¡Vos ho volèu, Deu del cel,
 faças' vostra voluntat!"—
 Les bruixes giscan — en lo Gorch negre,
 braman les ones — contra 'l rocam,
 calitja espessa — del Gorch s'en puja,
 los cims negrejan — tots emboyrats,
 lo sol s'amaga, — s' en ve nit fosca,
 lo cel retrona, — rellisca l' llamp,
 lo vent resiula, — los arbres cruxen,
 les pedregades — ermen lo camp.
 Lo terratrèmol — ferest ressona,
 fa cruys la terra — roda 'l penyal,
 les bruixes gisquen — en el Gorch negre,

*s'ouen en 'l ayre – crits infernals.
 Es que 'l bon príncep – dexa la cova,
 s'en va á Borgonya, – s'en va á regnar;
 Ay! no t' en vajas – qu'es mala senya,
 Ay! no t' en vajas – bon hermitá!
 En lo castell de Borgonya
 s'ouen gaytes y cantars,
 y l'bornar dels cavallers,
 y les festes dels vassalls.
 Ay! prest lo festetx s' acaba,
 sonan pifres y atabals;
 es la gent de na Clotilde
 qu' el marit s' en vé á venjar.
 Los fills de la venjadora
 eran tigres famejants;
 pobre Rey! ni may que haguera
 dextat l' erm de Matagalls!
 Escrit estava en el llibre
 dels misteris eternals:
 "Lo fill del inich no trobe
 "en lo mon ditxa, ni pau;
 "pague 'l fill ab la sanch seua
 "la que 'l pare feu rajar."
 Pobre Rey! los venjadors
 eran tigres famejants;
 ab sa furor li matavan
 fills y esposa al seu devant,
 y dintre d' un pou moría
 lo princep infortunat.
 Mas llavors un ratx de lluna
 travessava 'ls nuvolats,
 chors de serafins cantavan:
 "L'holocauste ha sigut grat;
 "lo martre sèu á má dreita,
 "lo crim resta perdonat."
 Y apres temps dins un nou temple,
 entrava un vell hermitá,
 y ab lo cor ple d'esperança
 feya prechs á son fill car.*

*Tomàs Forteza.
 (de Palma de Mallorca.)*